

למ:

אלו נערות פרק שלישי כתובות

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(א) וקדושין לא: ושי"ג.
(ב) קדושין מו: (ג) ולפי"א.
(ד) קדושין נז: ושי"ג.
(ה) קדושין נח: ושי"ג.
(ו) קדושין נט: ושי"ג.
(ז) קדושין ע: ושי"ג.
(ח) קדושין עא: ושי"ג.
(ט) קדושין עב: ושי"ג.
(י) קדושין עג: ושי"ג.
(יא) קדושין עד: ושי"ג.
(יב) קדושין עה: ושי"ג.
(יג) קדושין עו: ושי"ג.
(יד) קדושין עז: ושי"ג.
(טו) קדושין עח: ושי"ג.
(טז) קדושין עט: ושי"ג.
(יז) קדושין פ: ושי"ג.
(יח) קדושין פא: ושי"ג.
(יט) קדושין פב: ושי"ג.
(כ) קדושין פג: ושי"ג.
(כא) קדושין פד: ושי"ג.
(כב) קדושין פה: ושי"ג.
(כג) קדושין פו: ושי"ג.
(כד) קדושין פז: ושי"ג.
(כה) קדושין פח: ושי"ג.
(כו) קדושין פט: ושי"ג.
(כז) קדושין ק: ושי"ג.
(כח) קדושין קא: ושי"ג.
(כט) קדושין קב: ושי"ג.
(ל) קדושין קג: ושי"ג.
(לא) קדושין קד: ושי"ג.
(לב) קדושין קה: ושי"ג.
(לג) קדושין קו: ושי"ג.
(לד) קדושין קז: ושי"ג.
(לה) קדושין קח: ושי"ג.
(לו) קדושין קט: ושי"ג.
(לז) קדושין קי: ושי"ג.
(לח) קדושין קיא: ושי"ג.
(לט) קדושין קיב: ושי"ג.
(לס) קדושין קיג: ושי"ג.
(לט) קדושין קיד: ושי"ג.

שסופה להטעור בו. ואי חיובו על גבי קרקע הוא וכי סופה ליתנו על גבי קרקע תחת בעלה: שלי. בתמיה: דאכזה הוא. דהא כל שנה נעורים יליפין לקמן (דף מו:): לנזיה והיאך היא יכולה לתמול: (ריבדא דכוסילא).

שסופה להצטער תחת בעלה אמרו לו אינו דומה נבעלת באונס לנבעלת ברצון אלא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי צער של פיסוק הרגלים וכן הוא אומר ותפשקי את רגליך לכל עובר אי הכי מפותה נמי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי משל דמפותה למה הרבר רומה לרדם שאמר לחבירו קרע שיראין שלי והפטר שלי דאבובי ניהו אלא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי פקחות שבהן ואומרות מפותה אין לה צער והא קא חזינן דאית לה אמר אביי: אמרה לי אם כמיא חמימי על רישיה דקרחא רבא אמר אמרה לי בת רב חסדא כי ריבדא דכוסילא רב פפא אמר אמרה לי בת אבא סוראיה אלא נהמא אקושא בחיובי: האונס נותן מיד המפתה לכשיצא וכו': לכשיצא אשתו היא אמר אביי אימא לכשלא יבנוס תניא נמי הכי אע"פ שאמרו דמפתה נותן לכשלא יבנוס בושת ופגם נותן מיד ואחד האונס ואחד המפתה בין היא ובין אביה יכולין לעכב בשלמא מפותה כתיב: אם מאן ימאן אביה אין לי אלא אביה היא עצמה מנין תלמוד לומר ימאן מכל מקום אלא אונס בשלמא איהי כתיב: ולו תהיה מרעתה אלא

אי הכי מפותה נמי. יש לה זכר פיסוק רגלים כמו אטסה ואמאי קאמר אין דומה נבעלת באונס לנבעלת ברצון ואמר מורי רבנן דוי ז"ל (דלדאמתי) לא הי"מ למיפדך אמאי אונס חייב כיון שסופה להטעור בך תחת בעלה דלא אפילו בעולה מטערת בך ואע"ג דכא עליה עתה סופה נמי להטעור ולא תריות כלום (קאמך נראה דלדאמתי) פריך אמאי מפותה פטור:]

קרע שיראין שלי והפטר שלי ואע"ג דלא אמרה על מנת לפטור איכא למימר דמחמת הנחת בעלה מתלה לגמרי:

לכשיצא אשתו היא. אפי' פיתה לשם אישות מ"מ פריך אשמו היא כיון דאיהי לזניה גמרי (גט:): בושת ופגם נותן מיד. אע"ג דליקטש לקנס היינו

לענין שנינו זה למי שזו יתן אבל יש מקומות שפטור מקנס לגמרי ומייד בנזות ופגם: אין יי אלא אביה היא עצמה מנין בו. (ו) תימה לריי בתא מיירי אי בנקטה או נבערה הוה היא יכולה למאן כיון שהאב רוצה והוא יכול לקדשה בעל כרחיה למי שירצה וה"ה לזה ואי נשאין לה אז או שגברה אחר כך מה לריי קרלה מיפיק ליה שיכולה לעכב שלא יהא חוטא נשכר דקאמרי אביי בסמוך וכן אביה אמאי לריי קרלה לאבי ואומר ריי דנהי שאינה יכולה לעכב על הצדקה של יקדשה לו מ"מ מועיל מילתיה לענין שיפלו קנס וכן במילתיה אביה והא דמתיב הכא המפתה לכשלא יבנוס לריי לפרש לכשלא יבנוס מרעתה ומייה קשה דהכא דרשינן אסא מאן ימאן מ"מ שהיא יכולה לעכב ובפרק נערה (לקמן מ:): דרשינן מינה לרבות יומתה לקנס וי"ל דליכתוב או מאן מאן או ימאן ימאן מאן מאן ימאן ש"מ תרתי וכו' אע"ג אמרינן במרוצה (ב"ק דף סה. ושם דף פה.) גבי ורפא ירפא ועוד נראה דלכו מיתורא דקרא דריש לה החס דאם כן מאי פריך מינה לריי יוסי כ"י מינה דפטור מוליא שם רע על הימורה דשאני מפתה דריי קרלה אלא כן הוא עיקר כמו שפירש בקונטרס לקמן דלא מריבוי

עו א מיי פיי מלי
ענה ה' ז סמ
עשין דו טור א"ע פ"י
קמ:
עו ב מיי פ"א ס' ה' ג
תנן ורעו ס'
עו ג ד מיי פ"א ס' ה' ד

חוספות ר"ד

המפתה לכשיצא וכי אשתו היא. אמר אביי אימא לכשלא יבנוס. פ"י שפסוק הוא או היא או אביי דרשינן לו מרעתה. אבל אם כנסה אינו נותן כלום דכתיב גבי מפתה יבולין לעכב. פ"י שלא ואם מאן ימאן אביה לתורה לו כסף ישקול. תריה אע"פ שאמרו המפתה נותן כלשלא יבנוס בושת ופגם נותן מיד אחר האונס ואחד המפתה בין היא ובין אביה יבולין לעכב. פ"י שלא יבנוסה. בשלמא מפותה כתיב אם מאן ימאן אביה אין לי אלא אביה היא עצמה מנין ת"ל מאן ימאן מ"מ. אלא אונס בשלמא איהי כתיב ולו תהיה מפתה מרעתה אלא אביה מנין. אביי אמר שלא יהא חוטא נשכר. רבא אמר (קנס) קרין והא מה מפתה שלא עבר אלא עדי אביה בין היא בין אביה יבולין לעכב אונס שעבר על דעתה עדי אביה לא כ"ש. תריה אע"פ שאמרו האונס נותן מיד לכשיצא יוצאה. פ"י כגון שהוציא שניה בנידושין אין לה עליו כלום. מה יבא כסף קנסה בכחובה. ר' יוסי ברבי יהודה אומר יש מה כחובה מנה וקו"ל בת"ק והמפתה אם רצה להוציא מוציא מ"מ אמר רב אשי א"ק מה ימהרה לו מרעתה מרדח ופאי דתני אס רצה להוציא יוציא מפתה אם רצה שלא יבנוס לא יבנוס כדפרישנא לכשיצא דרשא:

תורה אור השלם

1. אל כל ראש דרך בית דין ורחשבי את יפיק ותפשקי את רגליך לכל עובר ותרבי את תגותיך: תחזיקא טו בה. 2. אם קאן ימאן אביה לתורה לו כסף ישקול. כמריה ובחולות: שמה כב טו 3. ונתן האיש חשבון עמה לאבי הנער חמישים כסף ולו תורה לאשה תחת אשר עבד לא יוכל שלחה עד ימיה: דברים כב כט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמרה שלי וכו'. ג"כ וילתמי אמי ומתה ע"י קדושין דף לא ושי"ג: (ב) תוב"ד ד"ה אין לי וכו'. תימה. ג"כ ע"י פ"י אע"פ שקדש דף מ ע"ה ופ"י ש"מ ח"ס:

לעזר רש"י

סוגיות ר"ד דלדאמתי (פ"טו) ופ"טו א' דפסולות א"ת. דקריה של אימול (להקטו דס').

מוסף רש"י

אין לי. דיטל לתמן. אלא אביה (קדושין עו.). יצא כסף קנסה בכחובה. ואלו לה מפתה (קדושין עו.). יש לה בחובה. גמרה. וע"ז שכתב נתן כסף קנסה לזניה (שם). טעמא מאי תקינו רבנן בחובה כו'. דכל חבתה אשה משום שלא תהא קלה בעיניו להוציאה תקניה, ורמי לא מצי מפיק לה. דכתיב לא יוכל לנזרה (לעו"ל כ"ג).

אביה מגלן אמר אביי ושלא יהא חוטא נשכר רבא אמר ק"ו ומה מפתה שלא עבר אלא על דעת אביה בלבד בין היא ובין אביה יכולין לעכב אונס שעבר על דעת אביה ועל דעה עצמה לא כל שכן רבא לא אמר כאביי כיון דקא משלם קנס לאו חוטא נשכר הוא אביי לא אמר כרבא מפתה דאיהו מצי מעכב אביה נמי מצי מעכב אונס דאיהו לא מצי מעכב אביה נמי לא מצי מעכב תניא אידך אע"פ שאמרו אונס נותן מיד כשיצא איהו אין לה עליו כלום כשיצא מו מצי מפיק לה אימא כשתצא היא אין לה עליו כלום ימת יוצא כסף קנסה בכחובה רבי יוסי ברבי יהודה אומר יש לה כתובה מנה כמיא קמילתא רבנן סברי (ט) טעמא מאי תקינו רבנן כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה והא לא מצי מפיק לה ורבי יוסי ברבי יהודה סבר הא גמי מצער לה עד דאמרה היא לא בעינא לך: אונס שותה בעציו: אמר ליה רבא מפרוקא לרב אשי מכדי מיגמר גמרי מהדרי להא

דריש אלא ה"פ לרבות יומתה לקנס דדרישין שיש קנס כשהיא מעכבת והוא הדין דה"מ למימר לרבות נזרות לקנס כשהיא מעכבת דדוקא בנזרות או ביממה יש קנס כשיבט שלהן אבל כל זמן שלא גברה תלוי באלו והשתא דייק החס שפיר דשמעינן דסבר האי תנא שיש קנס ביממה ולא ממעטינן ליה מדכתיב לאבי הנערה אע"ג דליכא ריבוי ליתומה דפירשתי דאיכא לאוקמי קרלה לנזרות:

א"א אונס בשלמא איהי כו'. תימה כיון דאונס ומפתה מיגמר גמרי מהדדי להא מילתא נמי ליגמרו מהדדי כדפריך בסמוך ומאי קאמר אלא אביה מגלן וי"ל דלהאי מילתא לא גמרינן מהדדי דהא מפתה יכול לעכב ואונס שותה בעיניו וה"ה הי"ג אין אביה יכול לעכב וה"ג קאמר אביי בסמוך ורצה לא מסתבר ליה למימר הכי כיון דליכא ק"ו וא"ת ויהי גבי אונס אמאי איצטריך למיכתב וילף לאבי מסכרה שלא יהא חוטא נשכר ולרצה מק"ו יש לומר דלו תהיה לאשה אינו מיותר (דליצטריך לעשה ולדרשות דלעיל. מהר"ס. א"ג אביי ורצה לא הו משט הכי אלא במר דגלי קרלה בהדיל): מפתה דאיהו מצי מעכב. ואפי' פיתה לשם אישות יכול הוא לגרסה: טעמא מאי תקינו לה רבנן בחובה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה. אע"ג דמתולה יש לה כחובה מן התורה זאת בעולה היא ומייה חיימה דקא פסיק ומי דבכל ענין אין לה כתובה אפילו נא עליה שלא דכררה ובתולה גמורה היא ויש לה כתובה מן התורה דהא אס נא עליה שני יש לה קנס ולא הוי טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה תימה לריי כיון דטעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה אלמנה אמאי תקינו לה רבנן בחובה לא היה להם לתקן אלא לגרושה בלבד ואומר ריי דממוך שהוצרכו לתקן בגרושה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה משום חיינה ומייה לכחילה לא הוי מתקנים משום חיינה קשה לרשב"א הא דמתיב בהבזוב (ב"ק דף פט. ושם) וכן היא שחלה נבעלה לא הפסידה כחובתה ופריך אמאי תונין לכחובתה (ט) טעמא הנאה ותימיה ליה בהאי חלה ומשני הא מני רבי מאיר היא דלמר אסור לארס שישהא את אשהו בלא כחובה אפילו עשה אחת והשתא כיון דטעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה תונין כחובתה על מנת שאם תחללמן אבל אם יגרשה יהא לה כתובה דהתם לא שייך משום חיינה ואומר ריי כיון דבשאר נשים שייך חיינה אף על גב דבזנות לא שייך לא פלוג רבנן וחסור להשהות בלא כחובה לריי ואמאי מני הכא ילא כסף קנסה בכחובה ליתמי מתי אין לה עליו כלום דהא לא תקינו רבנן לאלמנה אלא משום גרושה והכא מנה גרושה אין לתקן לזאת דהא לא מצי לגרשה ואורי' דה"ג כיון דשייך בה חיינה כמו בשאר אלמנות אין לנו לשנותה משאר אלמנות להכי איצטריך טעמא דילא כסף קנסה בכחובה ולא משו במה דלון לה כחובה מהר